

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Némethy Károly*
Cím: *A székesfőváros képtári élete*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bx

(Hely)

1936 XII 30

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Főv. képtár

Idő

"1936"

Személy

Helysz

A székesfőváros képtári élete

Írta: **Némethy Károly**
székesfővárosi tanácsnok

Budapest székesfőváros gyűjtői tevékenységének egy 1880-ban hozott tanácsi határozat volt az elindítója, amely évenként jelentékeny összeget irányzott elő a képzőművészetek támogatására. Ez az elhatározás az ötvenhat esztendő folyamán, részben az anyag felgyülemzése, gazdagodása, részben pedig a viszonyok gyökeres változása következtében a Székesfővárosi Képtár felállításához vezetett. Az anyag ugyanis, amely a képtár keletkezéséig a városházán és a különböző külső hivatalokban nyert elhelyezést, megkívánta egyrészt a szakszerű kezelést, másrészt a kiválasztás után és a rendszerbefoglalás következtében mutatkozó hiányok pótlását. Ennek az, eddig összegyűjtött anyaggal kapcsolatos feladatnak elvégzésére, vállalkozott Budapest Székesfőváros Képtára és vállalkozott főleg arra, hogy a továbbiakban programot adva, a jövő vásárlásait úgy befolyásolja, hogy azok a multtal való szoros kapcsolat kiépítése után kitalált legelsősrben a mutatkozó nagyobb réseket, a továbbiakban pedig minél teljesebb keresztmetszetét adják mai művészetünknek. A birtokunkban lévő teljes anyag a legutolsó vételeket is beleszámítva, 3392 műtárgy. Ezeknek legnagyobb része olajfestmény: az anyagnak mintegy negyven százaléka; a többi arányosan oszlik meg akva-

rellek, temperák, rajzok, szoborművek és plakettek között. Ehhez járul még a Budapesti gyűjtemény, amely kizárólag budapesti vonatkozású metszetekből áll s 925 darabban mutatja be a fővárosunkkal tárgyi vonatkozásban lévő művészet alakulását. Ezt az óriási anyagot, amely képtárunk alapja, természetesen teljes egészében nem helyezhettük el, a Károlyi-palotában 1933-ban megnyitott képtárunkban; csupán egytized részét, pontosan 332 darab válogatott műtárgyat állítottunk ki. Az első kiválasztásnál igazodnunk kellett a legszigorúbban megszabott helyhez, amely ekkor még csupán a Károlyi-palotának egy részéből: a homlokzati oldalon elhelyezkedő 22 teremből állott. Ez a terem sor a palota befogadóképességének — amennyiben csupán az emeletet vesszük számításba — annak egyharmadát, amennyiben pedig a földszintet is, úgy annak csupán egyhatodát képezi. Az elmondottakból következik, hogy képtárunk fejlődése minden irányban biztosítottnak tekinthető. Egyrészt rendelkezésünkre áll az öröklött anyagnak kilencetized része, amely bőséges és színvonalban is megfelelő további kiválogatást tesz lehetővé és másrészt a Károlyi-palota kiépítésével a mai terjedelem ötszöröse is elérhető. Továbbá a már meglévő, a kiegészítést bizonyos mértékben

biztosító tartalékhoz járul még, a tisztán muzeális vásárlásokra rendelkezésünkre álló összegből a képtár által szigorúan előírt szempontok szerint megszerzendő anyag is, ha lassú tempóban ugyan, de mégis lehetővé teszi a muzeális követelmények kielégítését és alkalmas arra, hogy a reánk maradt örökséget újabb anyagunknak tudományos szempontból is teljes értékű alapjává építse ki.

Ezekhez, a multtal kapcsolatos és az öröklött anyag által meghatározott feladatokhoz csatlakozik a székesfőváros költségvetésében is külön kezelt, az élő művészetek támogatására előirányzott összegek felhasználásának kérdése. Itt magától értetődően legelső sorban a kezdettől fogva egyik alapelvnek számító szociális szempont érvényesül. Ez azonban éppen ma, amidőn a művészetek fenntartása, fejlődésének biztosítása szinte teljes egészében a közületekre hárul, fokozott felelősséget ró reánk. A szociális szempont ugyanis nem tévesztendő össze a szociálpolitika feladataival: a nyomorenyhítés minden egyéb szempontot félretevő elvével. Nekünk a művészet támogatása szigorú, minden eddigi mérlegelést túlhaladó kiválasztást jelent. Munkát, amely műtermek, kiállítások, pályázatok látogatásával, figyelésével mindenkor a legjobbak kiválasztására törekszünk. Az itt tapasztaltakat kell azután összhangba hoznunk a képtár céljaival, ami azt jelenti, hogy az anyagi erő, amely a mai nehéz viszonyok közepette mégis rendelkezésünkre áll, a legjobbak kezébe jutva, a tehetségeknek fejlődését szolgálja. Ez a harmadik és legfontosabb élő erőforrása képtárunk további fejlődésének. Az így szerzett anyag, amely tehát három irányból is táplálkozhat, lehetővé teszi képtár-

runknak idő folyamán az egész épületre való kiterjesztését, ami pedig körülbelül már kilencven termes kiállító teret feltételezve, minden vonatkozásban jelentősnek mondható.

A képtár megnyitása óta gyűjtött anyagot, vagyis három év termését, a fent el-

mondottak igazolására, 1937 január 2-án megnyitó kiállítás keretében mutatjuk be a Nemzetközi Szalonban, a képtár kitünő vezetőjének, dr. Kopp Jenőnek rendezésében. Kiállításunk, a gyűjtés irányait szemléltetően, két részre tagozódik. Mégpedig az egyik, a kisebbik rész a régi anyag hiányaiba illeszkedő muzeális gyűjtés eredményét, a másik pedig, a szociális szempontokon nyugvó nagyobbik rész, az élő művészettel kapcsolatos vásárlások eredményét mutatja be. Az utolsó három év vásárlásainak mérlege a következő: 274 olajfestmény, 83 vízfestmény, 23 pasztell, 30 tempera, 36 rajz, 77 rézkarc, 82 szobormű és 51 darab plakeit, összesen 656 műtárgy. Ebből kiállításunkon bemutatunk mintegy 265 válogatott darabot, amelyek innen szinte kivétel nélkül a képtárnak a közeljövőben — körülbelül májusban — megnyitó Kaplony-utcai szárnyába kerülnek. A vásárolt anyagnak több mint egyharmada képtári célokra alkalmas mű. Ez az arányszám annak a törekvésünknek eredménye, amely mindig, minden mellékszempontot félretéve, az értékek támogatását tartja szem előtt. A másik kétharmad része sem jelent azonban képtári szempontból telje-

sen használhatatlan anyagot, csupán arra a körülményre mutat rá, hogy egészen fiatal és fejlődésükben még kiforratlan, a kiállításra még nem érett kezdeket is támogatunk, akikkel kapcsolatban az is megtörténhet, hogy egyik-másik nem iga-

zolja a beléje helyezett bizalmat. Nekünk azonban kötelességünk, hogy a tömegben rejlő tényleges tehetségeket még ezeknek a tévedéseknek árán is hozzájuttassuk a kifejlődésükhöz elengedhetetlenül szükséges erkölcsi és anyagi segítséghez.

Budapest székesfőváros kultúrmunkája, képtárára támaszkodva, arra törekszik, hogy olyan politikát teremtsen, amelynek paradoxonja, hogy éppen teljesen politika-mentesen, csupán a tehetséget és művészetünk fejlődését szem előtt tartva, hasznosítja a rendelkezésére álló anyagi és erkölcsi erőket.